

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

III. De Ultonia provincia, & praecipuis eius magnatibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

loquentem audire sustineat, sed statim obruratis auribus cum multa detestatione aufugiunt:

*Improvise affris veluti qui sensibus anguem
Pressit humi incautus, trepidusque repente refugit.*

Quin etiam nonnullis in locis pueri Ministrum forte occurrentem tamquam monstrum aut prodigium sturnatim persequuntur, exhibent atque irrident, Antichristum appellantes. Scribit auctor Gallicæ hujus historiæ, suo tempore duos hæreticorum in Hibernia fuisse antesignanos, unum Lutheranum, Milerum nomine, Archiepiscopum Casseliensem; alterum Fernatum, Calvinistam, Archiepiscopum Tovanum. Quinam hodie sint, nobis ignotum est. Tanta vero idem ait Ministros abominationi esse Hibernis, ut huic hominum generi omnia mala & calamitates quæ ipsis accidunt, acceptas ferant. Quinetiam familiam illam è qua Minister aliquis prodit, infamam & Deo invisam existimant, ac cum ea tamquam ignominiosam, nihil rei sibi esse volunt, usque dum longo tempore infamia hæc (sic enim putant) deleatur. Illi qui sub crudeli Anglorum tyrannide velut captivi detinentur, etsi conciones hæreticorum coacti frequentant, tamen non vultu modo, sed verbis quoque summum hæreseos odium præ se ferunt, ac pro Catholicæ Ecclesiæ restitutione assidua vota faciunt. Ecclesiastica beneficia Nobiles obtinent, quorum plerique à Romano Pontifice dispensationem super ea re impetrarunt, tanto facilius, quod metus esset ne illa universa ab hæreticis involarentur: eû conditione tamen, ut quandoquidem toto regno publicum Catholicæ religionis exercitium erat prohibitum, illi partem eorum quum in alia pia opera, tum imprimis in sacerdotum & religiosorum passim delictorum alimenta impenderent.

Ex omnibus vero Hiberniæ provinciis, ut supra quoque dixi, sola Ultonia ab hæreseos contagione hæctenus fuit libera: regio ampla, paludibus referta, & immanibus sylvis umbrosa, in quas Catholici ingruente aliqua persequutione, tamquam in asylum se receperunt. Scotiam freto non admodum magno proxime habet disiunctam. In hac Hugo Oneal Tironi Comes, Anglorum copias magna cum sua gloria non semel fudit, eosque impedivit quo minus quæ vellēt perficere potuerint. Et tam hic quidem quam Odoxneal aliique regni proceres contra Elisabetham & ab ipsa missos vi-

carios arma continuo gesserunt, Catholicamque Ecclesiam non incolumem modo, sed florentem etiam conservarunt, frustra frementibus hæreticis, ac suum ipsorum cor edentibus. In hac provincia nullius quam Catholicæ religionis viger exercitium; omniaque Ecclesiastica beneficia Pontificis auctoritate distribuuntur.

Porro durante hoc bello, quod à supra dictis ducibus pro Catholicæ Ecclesiæ defensione, non sine magna: utrimque sed majori Anglorum cladedu gestum est, in Ultonia tres fuerunt Episcopi singulari pietate ac doctrina præcellentes Primus, Raimundus Archiepiscopus Armacanus, Ultoniæ Primas qui anno M. D. XCV in prælio in Connaciensi commisso provincia, occubuit. Secundus Redmondus, Episcopus Eriensis, totius regni Vice-Primas: qui dum suorum conventum in templo quodam celebrat, unâ cum aliquot aliis Episcopis Anno M. D. CI. pridie festi S. Matthæi, ab irruentibus sicariis trucidatus est. Tertius Richardus, Episcopus Celmorienis, Fræsciani ordinis Religiosus: qui sexaginta annis sacrum illum habitum gestavit, & non ita pridem tam senio quam honore plenus vixit, postquam è carcere, in quo Londini aliquamdiu detentus fuerat, est liberatus. Et hi unâ cum reliquis clericis, omnes tam hæreseos quàm diaboli assultus fortissime semper repulerunt, tanta constantia & felicitate, ut gloriari possint, ex ovibus suæ curæ commissis ne unam quidem sua incuria hæreticis ac lupo illi infernali, prædæ factam esse. Quæ laus cum strenuis illis ducibus communis ipsis est ut quorum temporalia arma spiritualibus horum armis præclaram operam præstiterunt. Quin eorandem res deducta fuit, ut Elisabetha toti huic provinciæ immunitatem à tributis & liberum religionis exercitium obtulerit, ea conditione, ut ne quid in aliis regni partibus Tironus & focii molirentur, neque alius idem tentantibus auxilia præberent: quas tamen conditiones accipere illi recusarunt. Quare exacerbati Angli, vires suas omnes periclitari voluerunt: atque ita in Ultoniam cum exercitu profecti, Anno M. D. XCV. locum quendam natura & opere egregie munitum obsederunt. Ultonienses accepto fociorum periculo, mox castra hostium magnis viribus oppugnant, ac tandem expugnata diripiunt; cæsis duobus circiter hæreticorum millibus, reliquis per fugam ægre elapsis, amissis omnibus impedimentis, machinis, & castrensi apparatu. Tanta tum in Anglorum castris panis copia reperta fuit,

ut loco inde nomen *Animbrisebi*, id est, *Vallis pa-*
nam manserit.

Anno MDXCVII in eadem provincia Ultonia a-
trox iridem inter Anglos hæreticos & Hibernos
Catholicos prælium commissum fuit, in quo præ-
ter magnam gregariorum militum numerum,
octodecim magni nominis Equites, una cum Hen-
rico VValop Angliæ Marefcallo desiderati sunt.
Summus militiæ dux Ioannes Noritius globi ic-
tū facius, & in Momoniam transportatus, paullo
post ibidem decessit. & insuper duorum & viginti
Capitaneorum morte prælium illud inter pauca
infigne fuit. Anglicani exercitus reliquiæ ad tem-
pla tamquam ad asyla confugerunt: ubi plerisque
à victoribus vitæ gratia facta est, ea conditione ut
in Angliam renavigarent, neque contra Hiber-
niam amplius arma ferrent.

Tantam suorum cladem ægerrime ferens Eli-
sabetha, & illæsa existimatione à cœpro bello se
desistere non posse videns, multo validiores co-
pias contraxit: interim vero Proregi seu Vicario
mandavit, ut hostem quibuscumque posset modis
distineret, tum ipsam regionem vaitaret, messesq;
jam maturefcentem corrumpere, ut penuria illi &
fame victi, ad obedientiã redirēt. Hoc accepto mã-
dato, Brochus (id enim Proregi nomen erat) quan-
tum potuit militũ suorum numerũ collegit, & in-
colas etiam non paucos, furcis & sudibus armatos
secum duxit. Cum his Ultoniam ingressus, ad Ab-
donhubd, id est, nigrum suvium castra posuit, ac
per agros ejus loci fertiles, omne frumentum tan-
ta celeritate asportavit, ut Oneal vix se suosq; ar-
mandi spaciũ haberet. Is exploratis hostium vi-
ribus, eductis quas collegerat copiis, cum Anglis
conflixit, eosque sudit ac fugavit: cæso inter alios
Kildariensi Comite, Hiberniæ regulo; & ipso Pro-
rege vulnerato, qui ægre in oppidum Drohera-
tense perfugit, ubi paucos post dies ex vulnere de-
cessit. Eadem felicitate Catholici etiam in aliis in-
sulæ partibus usi sunt, ipsa fortuna, vel Deo po-
tius, justæ causæ suffragante.

In Momonia provincia Comes Gerardus Ger-
ardini, Mauricii filius, vir magnæ inter suos aucto-
ritatis, nec minoris ob adjunctam sibi pleramque
Nobilitatem potentæ, strenue itidem Anno M.
c LXXIII. contra hæreticos multa gessit, [a] Ca-
tholicamque religionem omnibus viribus propu-
gnavit. Quod bellum totum sexennium continuo,
sine ullis induciis duravit, Comes hic tres habuit
fratres, Thomam, natu majorem, Ioannem & Ia-

cobum; filium vero unicum. Thomas à paterna
hæreditate exclusus fuit, quod minus legitimo
conjugio natus haberetur: sed quamdiu Gerar-
dinus vixit, nihil contra fratrem tentavit. Iacobus
Gerardini cognatus Romam eo tempore profe-
ctus est, ut Pontificis auxilia sollicitaret: qui Phi-
lippum Hispaniæ regem per litteras monuit, ut
Hiberniam armata manu invaderet, & suæ faceret
ditionis. Et à Philippo quidem missus tum fuit
Italus quidam, militum tribunus: qui quum ali-
quamdiu bellum in Hibernia gessisset, tandem
fraudulentis Anglorum promissis deceptus fuit;
& secretò cum eis pactus, noctu clam intra castra
eos recepit, qui mox obvios quosque trucidarunt,
& quidquid in iis repertum, diripuerunt. In per-
fidia hujus mercedem Angli Italum hunc Comi-
tem crearunt; sed non multo post in Dingelano
oppido, unã cum superioris cædis reliquiis jugu-
larunt. Post hanc cladem Gerardinus Iacobum
cognatum suum in Connaciam misit, ut auxilia
inde accerferet. Is cum in itinere in exiguum ho-
stium, sed pugnacem manipulum incidisset, ma-
gna alacritate prælium commisit, hostesque
dilicet ac fugavit: verum dum victoriam perse-
quitur, ab hæretico milite missili globo traje-
ctus, occubuit, ac victoriam quamvis cruentam
hosti reliquit Gerardini non melior, immo peior
aliquanto fortuna fuit: qui ab Anglis captus,
quum in Angliam transportari recusaret, capite
in patria fuit multatus, Simili pane facti fratres e-
jus sancti sunt, in bello omnes cæsi. Filius vero in
Angliam abductus fuit, & custodia inclusus. Tho-
mas, qui Gerardino, Ioãni & Iacobo superstes fuit,
moriens duos reliquit filios: quorum primus no-
mine Iacobus, patri ut virtute, ita simili vitæ exitu
fuit similis. Gerardino è vivis sublato, Hibernia
quatuor annos sub impotenti Anglorum domina-
tu mansit, dum interim Iacobus Thomæ filius
nihil intentatum relinqueret, ut Momoniam pro-
vinciam sub imperium suum redigeret. Causæ e-
jus pleraque omnis Nobilitas favebat, & legiti-
mis nuptiis patrem ipsius natum assererat. In pri-
mis Oneal, qui Anglorum in Ultonia velut flagel-
lum erat, Iacobum animabat, & quibuscumque
rebus poterat, juvabat. Sed & fortuna conatus
ejus subscribat, victorie arma undique per
totam provinciam circumferentis: Anglis in-
terim tanta clade affectis, & eo redactis, ut præ-
metu se abderent, nec extra spelæa sua apparere
aude-

[a] De Momonia provincia, & bellis ibi gessit.